

Pò włoskù

TÓMK FÓPKA

Czej jem rzeknął mòji białeczce, że terò mdā pisół ò włosach, przëbòczala mie, jak no nasze pòcechë wrócëłë latos z koloniów zrëchtowónëch przez jednā parafiã. *Ty jesteś ruda, ruda (...) i na dole też* – tak sobie redotno nócëłë, a mē z Kòchlińską wżälë to nòprzódka za jakąs nowòmódną kòscelną spiéwã...

Żlë sã spiéwie, tej colemało o białogłowsczych włosach. A je jich pórã zortów i nigdë dzysdnia jedna farwa na ti sami głowie dlëzi nie gòscy. Gódò sã, że chłop robi cos z frizurą, czej mù włosëska na oczë, ùszë spòdają abò za kòszlã włòzają. Białka, czej miéniò frizurã, chce zmienic cos w žëcym. Mómë tej ògłowò różné włosné farwë: szëmlaté, czòrné, mészatë, bruné, tågòwé, sėwé i... łësé. Jedny gòdają, że wólã bëc łësy prawie jak łësy, to je rudi, bò ti rudi pòdobno są falszëwi. Kòl ksãdza Sëchtë w słowarzu jem nalòżł, że lédze tëch z czerwionyma włosoma sã bòją jak... ògnia wnetkã. Za to ò blondinach sã szpòrtë òpówiódò. Sėwi włos parłãczy sã z žëcowim doswiòdczenim abò z kłòpòtã. Czòrné białczy bòdòj sã wiérniészé a mészatë – nija-czë. W całoscë gòdają, że dludżé włosë, to krótczi rozëm. Ale to le są taczé kaczé gòdczi...

Włosë pòmógają w zwrócenim kògòs na se ùwòdżi.

Prawie zaroslima nożëskama trafił do czerowcë autobùsa (prawie na nen swiat przeszli) bëlny amérikański kòmediant Robin Williams, czej jakno Mrs. Doubtfire jachòł dodóm pò słuźbie ze swòjima dzecoma. A Indianowie z karna Irokezów dlò wëstraszeniò niedrëchów robilë na głowach cos, co przëbòcziwò nen dzël rekina, co wëstòwò z wòdë. Remùs Majkòwsczégò miòł lica włosatë a brodaté, co pewno nijak nie przëcygało do niego kùpców.

Co białeczczci sã namãczą, żebë COS z włosama zrobic! Kùli gòdzyn sedzą pòd nyma... inkùbatorama? Wiele sã głupawëch pismionów naczëtają i nié wiedno wëlãgnie sã trwało... Òd małoscë za białogłowsczim òrtã cygnie sã le szczotkòwanié, copów zaplòtanié, duta zawijanié, kónsczégò ògóna rzeszenié, mòkrò włoszka, tapirowanié ë jiné, równo wòżné. Białka z niepòrządną frizurą pòzywónò je *czuch* abò *klatòk*. Lédze gòdają, że czej białka nie rozmiéje zrobic pòrządku ze swòjima włosama, nie je pòrządnò wcale, tedë to ju je *szlirzdra*. We włosë dzëwczãta wplòtają kwiatë, wsòdzają szpilczci, wiążą szlëfczi.

A włosë są nié leno na głowie. Ga są tam, dze nie trzeba – pòzywómë je klatoma. Kòl mòlëch dzòtk są to klëszczci,

jaczich przez pierszi rok ni mòże scynac a czosac mùszi leno szczotką. Mómë tej klatë na... klace, nogach, gãbie, w nosu, ùszach, w tëch mòlach cała, dze bòdòj je nòcenszò skóra. I ju zaczinò sã klatów òbcynanié, gòlenié, wëriwanié czë depilowanié. To òstatné wżälò sã bòdòj òd rzimsczégò dzobaniò przez nié pilowóné pile. Pò łączënie: *nié pilowatus gāsus dzobùs*. Samò słowò *włosë* je gwëсно òd Włochów, co to baro zarosli chòdzą.

Kòdżi mòże zapùscëc sobie wàsë czë brodã a tak a tak je/jã ògòlëc/przëstrzic, jak mù pasëje. Chłop z brodą mòże szlachòwac za Marksã, Leninã, Engelsã abò za wszëtczima pò përzinkù naròz. Pòdobno z wàsoma. Ròz to mdze na Piłsudsczégò, na Chaplina – to zòs na jaczégò jinégò Adolfa.

Wròcającë równak do tëch na głowie i do słowarza ksãdza Sëchtë. Żelë sã piãkné, zadbóné, tej człowiek je zdrów. Tlësté włosë = chòrò wãtroba. Chto włos zjé, temù sã òn wkòł serca òwinie i człowiek ùmierò. Czej sã kòmu sama na głowie stegna ùklòdò, to znaczi, że chtos za nim mòckò teskni. Jak kòmu pòjedińczny włos na brodze rosce, chùtkò ògdowieje. Włosë mògą bëc prosté abò sã krãcëc

– kruzowac. Biwają gãsté i mòcné abò są rzòdczë a lëbë jak žëtkò na piòskù. Mòli włos to je pò pròwdze mało. Wiéta, czemù tej-sej bòli głowa? Bò bütén wasz włos wërzucony ptòch zaniòsł do swégò gniòzda! Mòże kògò pòd włos wżac. Czej włosëska stoją na głowie, to dò wiater. Mòże jic pòd włos, to jakbë pòd wiater szedł. A wiater włosëje, czedë drze chmùrë na pasë...

To, co sã dzeje z włosoma na głowie, przëklòdò sã na zachòwanié nima òbroslégò. Jak chto je szadi, to je colemało nerwës. Czej mù jaczi *kùkùrik* stoi, pewno je spiący. A łësy – je dëbelt nerwës!

Z taczima knòpoma/chłòpoma je dzël mni robòtë. Maszinką łep òbjedze i sygnie. Òni za to nëch parchatëch muniów gòlenié mają... I czãsto temù zacãti chòdzą. A za nima žëcowima stegnama drëbòlã jich aniolowie stròżowie. Ò jednym z nich wierã napisòł kòl łònszczich Gódów Kazmierz Jastrzãbsczci z Chwaszczëna:

*Lat lëdzczich czas flot przemijò,
Włos mój wnet biòłi sã stòł,
W smùtkù Të ze mnã téz plakòł,
W redoscë ze mnã sã smiòł.*

A włosë są nié leno na głowie. Ga są tam, dze nie trzeba – pòzywómë je klatoma.